

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/516/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712214325
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5712214325.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a JUDr. Gabriely Veselovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 7C/205/2012-96 zo dňa 27.2.2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

o d ō v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Súd prvého stupňa svoj rozsudok odôvodnil poukazom na ustanovenia zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a zmene niektorých zákonov a vykonané dokazovanie, na základe ktorého mal preukázané nasledovné skutkové a právne skutočnosti:

V prejednávanej veci si navrhovateľ uplatnil náhradu majetkovej škody a nemajetkovú ujmu v peniazoch v žalovanej výške, a to z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonom stanovenej doby (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Vyššie citované ustanovenie zákona nedefinuje pojem nesprávneho úradného postupu, nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri uskutočňovaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok. Nesprávnym úradným postupom je aj opomenutie urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Aj nevydanie rozhodnutia je nesprávnym úradným postupom.

Na základe uvedeného súd má za to, že exekučný súd konal v predmetnej veci priebežne, bez zbytočných prietahov, pričom s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR spis.zn. I.ÚS 16/2002 samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamená automaticky prietahy v konaní. Zo skutkových okolností, ktoré sa týkajú rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je zrejmé, že skúmanie vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov si vyžaduje osobitnú právnu úvahu najmä s ohľadom na to, že sa týkajú právnych vzťahov podliehajúcich režimu spotrebiteľských zmlúv. Dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia do vydania poverenia na vykonanie exekúcie vzhľadom na vykonané úkony smerujúce k posúdeniu

zákonosti vedenej exekúcie nie je takej povahy, aby len na jej základe bolo možné v danej veci vysloviť namietané porušenie práva navrhovateľa na rozhodnutie o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného článkom 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vzhľadom k tomu, že súd nemal za preukázaný nesprávny úradný postup (existenciu prieťahov v predmetnom exekučnom konaní) ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. Keďže prvostupňový súd riadne doručil svoje rozhodnutie účastníkom konania do vlastných rúk v súlade s ust. § 45 a násl. O.s.p., a teda účastníci poznajú doslovné znenie odôvodnenia rozhodnutia, ďalšie citovanie odôvodnenia považuje odvolací súd za nadbytočné. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcovi, ktorý bol vo veci úspešný, právo na náhradu trov nepriznal, keďže tento si náhradu trov konania uplatnil, avšak nevyčísľil ich do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia a iné trovy konania mu zo spisu nevyplývajú. V takom prípade súd nie je podľa § 151 ods. 2 O.s.p. viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie navrhovateľka. Namietala, že riadne a včas požiadala o zrušenie pojednávania, uviedla dôležité dôvody a predložila súdu listiny spájané s označenými dôvodmi. Súd nemohol vec prejednať v neprítomnosti navrhovateľky. V ďalšom poukázala na to, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. V konkrétnostiach uviedla, že súd sa mal dopustiť viacerých omylov. Súd podľa jej názoru rozhodol bez toho, aby umožnil navrhovateľke ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam veci. Navrhovateľka ako strana v konaní nebola oboznámená s obsahom dôkazov a prednesov, nemala možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť, pričom sama nemala možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Záverom navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec tomuto súdu na opätovné prejednanie.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 219 ods. 2 O.s.p.), keďže ani zo strany odvolateľky neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil.

Prvostupňový súd je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o neodôvodnenosti nároku žalobcu. Rozhodnutie prvostupňového súdu je presvedčivé, premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premis prvostupňový súd dospel, sú pre právnickú ale i laickú verejnosť prijateľné, racionálne a aj spravodlivé.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednacía zásada. Prejednacía zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov, ktoré ju preukazujú, je zásadne vecou účastníkov konania. Úprava vychádza z toho, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov

leží zásadne na účastníkoch a ukladá im označiť dôkazy k preukázaniu tvrdenia. Účastník má teda povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.) a povinnosť dôkazu. K splneniu tejto povinnosti je zaviazaný každý účastník konania. Pokiaľ navrhovateľka poukazuje na ust. § 101 ods. 2 O.s.p. a na to, že súd nepostupoval správne keď vykonal pojednávanie bez prítomnosti navrhovateľky, odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď nepristúpil na rôzne konštrukcie navrhovateľky, ktoré iba sťažujú priebeh konania a postup súdu v ňom. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. predpokladá pre prejednanie v neprítomnosti takého účastníka skutočnosť že sa účastník nedostavil na pojednávanie ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o odročenie. Navrhovateľka v danom prípade nepožiadala o odročenie z dôležitého dôvodu. Z návrhu na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu porušenia nestrannosti súdu a sudcu je možné pri jeho obsahu posúdení dôjsť k záveru, že týmto úkonom, by navrhovateľka mohla požiadať o odročenie pojednávania, no zároveň vzhľadom na uvedený dôvod - nestrannosť sudcu, súdu - nie je možné v danej situácii vyhodnotiť takýto dôvod ako dôležitý, nakoľko o nestrannosti súdu už rozhodované v predmetnom konaní bolo.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v nebolo porušené právo na kontradiktórne konanie. Podľa ust. § 115 ods. 1, 2 O.s.p., ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je potrebné chápať tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie práva konať a rozhodnúť v jeho prítomnosti. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Účastníci konania majú procesnú dôkaznú povinnosť, teda povinnosť uviesť dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností. Procesný dôsledok spojený s dôkaznou povinnosťou môže mať za následok neunesenie dôkazného bremena. Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v návrhu na začatie konania, vo vyjadrení k nemu, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania pri odročovaní pojednávania. Jej cieľom je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch svedkov. Podľa ust. § 129 ods. 1 O.s.p. možno vykonať dokazovanie listinami tak, že predseda senátu (samosudca) na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oboznámi ich obsah. Podľa ust. § 122 ods. 1 O.s.p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Navrhovateľka v množstve svojich podaní na súdoch tvrdí, že súdy jej svojím postupom odňali možnosť konať pred súdom. Túto procesnú vadu vyvodzuje z toho, že v rozhodnutiach súdov absentuje náležité odôvodnenie zaujatého právneho názoru.

Podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003: „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces“. Súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní“. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv navrhovateľa (zhodne judikatúra Najvyššieho súdu SR 7 Cdo 185/2013 a ďalšie).

V danej veci bolo nariadené pojednávanie na konkrétny termín, pričom navrhovateľka bola riadne na toto pojednávanie predvolaná, no bez ospravedlnenia sa nedostavila i keď podala návrh na zrušenie pojednávania z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu. Krajský súd poukazuje na skutočnosť, že v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv, teda právo vykonávať procesné úkony, vo formách stanovených zákonom nazeráť do spisu, robiť si výpisy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali § 123 O.s.p., byť predvolaní na súdne pojednávanie. Na pojednávaní sa súd oboznámil s obsahom spisu a obsahom exekučného spisu súdu. Pokiaľ teda okresný súd na pojednávaní dňa vykonal dôkazy navrhované navrhovateľkou a poskytol možnosť obom účastníkom zúčastniť sa pojednávania, čím mali možnosť vyjadriť sa k dôkazom, resp. navrhnúť ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, tak týmto postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu princípov kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní ako základných definičných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie. K právu účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zodpovedá aj povinnosť súdu umožniť účastníkovi, aby sa vyjadril ku každému dôkazu, ktorý súd vykonal a ktorý môže aj obsahovať zistenie významné pre rozhodnutie súdu. Tento postup bol zo strany okresného súdu postupom podľa § 122 ods. 1 v spojení s § 123 O.s.p. dodržaný. Okresný súd dodržal i zásadu priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov ako jednu zo základných zásad občianskeho súdneho konania, ktorú zaručuje nielen ústava (čl. 48 ods. 2), ale aj Dohovor (čl. 6 ods. 1), keďže táto zásada je súčasťou práva účastníkov konania na spravodlivé prejednanie veci, týkajúce sa ich občianskych práv a záväzkov a je aj zároveň špecifickým vyjadrením zásady kontradiktórnosti sporového konania. Práve zo strany prvostupňového súdu dodržanie práva účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom je v zhode i s judikatúrou, o ktorú sa opiera aj ESLP, ktorý vyslovil, že súčasťou koncepcie spravodlivého súdneho konania je zásada kontradiktórnosti, v súlade s ktorou musia mať účastníci nielen právo navrhnúť všetky dôkazy, ktoré považujú za nevyhnutné na preukázanie svojich tvrdení, ale aj právo byť oboznámení a vyjadriť sa ku všetkým dôkazom a vyjadreniam predloženým s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu. Vo vzťahu k princípu rovnosti braní, ktorý bol prvostupňovým súdom dodržaný, bola poskytnutá obom účastníkom konania primeraná možnosť predložiť svoje návrhy. Pokiaľ okresný súd v rámci vykonávaného dokazovania vytvoril procesný priestor obom sporovým stranám na navrhovanie dôkazov, oboznámenie sa a vyjadrenie sa k nim, tak neodňal navrhovateľke ako účastníčke konania možnosť konať pred súdom, teda rešpektoval judikatúru ústavného súdu a ESLP. Postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu práva vyjadriť sa ku každému z vykonaných dôkazov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zásad priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov a kontradiktórnosti sporového konania, teda zásad obsiahnutých v príslušných ustanoveniach O.s.p., v práve na spravodlivý proces, ako ho vykladá ústavný súd a ESLP.

Pokiaľ navrhovateľka spochybňovala v konaní zákonného sudcu s poukazom na ust. § 15 ods. 1 O.s.p. odvolací súd zdôrazňuje, že o vylúčení zákonného sudcu už rozhodoval. Odvolací súd v aktuálnom konaní takisto nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali nestrannosť zákonného sudcu.

Z ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (§ 14 a nasl. O.s.p.) predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá ani skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp. zn. 3 Nc 14/2010 a ďalšie). Pre účely preskúmvanej veci odvolací súd konštatuje, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia navrhovateľky) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť odporkyne za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

Pokiaľ navrhovateľka v odvolaniach v mnohých týchto sporoch tvrdila, že súd prvého stupňa konštatoval, že ňou namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, odvolací súd zdôrazňuje, že prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na tú skutočnosť, že zákonom stanovená lehota na vydanie poverenia nebola dodržaná. Odvolací súd poukazuje na názor Ústavného súdu SR, podľa ktorého porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (nález Ústavného súdu SR z 7. mája 2013, sp. zn. IV. ÚS 471/2012-75). Ďalej je nutné zdôrazniť, že súd vo svojej rozhodovacej činnosti na zákonom ustanovené lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky konkrétne okolnosti posudzovanej veci. Porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (pozri napr. I. ÚS 86/02). Ústavný súd už v tejto súvislosti uviedol, že pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem v „primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 70/02).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní bola úspešná odporkyňa, ktorá si však náhradu trov odvolacieho konania postupom podľa § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila, resp. jej ani žiadne trovy nevznikli, preto rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.